

Strategie Routekaart Verduurzamen Rijksvastgoed

Waarom deze routekaart?

Politieke & maatschappelijke opdracht

Kaders waaronder het Klimaatakkoord van Parijs (2016), die opwarming van de aarde beperkt, zijn de basis voor de beleidsdoelen in alle Europese lidstaten. In deze routekaart vertaalt het RVB de beleidsdoelen voor verduurzaming naar activiteiten in de primaire vastgoedprocessen.

De kans

Deze routekaart is een lange termijn aanpak. Natuurlijke momenten van mutaties in de levenscyclus van RVB-vastgoed zijn schaars. Een renovatie, nieuwbouw en sloop benutten we daarom optimaal voor verduurzaming en koppelen het aan instandhouding. Zo voorkomen we kosten door inefficiënte maatregelen nu en herstelacties later.

Herstel

Natuur en milieu kunnen onvoldoende herstellen van het menselijke handelen. De vervuiling door fossiele energiedragers, ineenstorting van biodiversiteit, uitputting van grondstoffen en de afvalberg zijn maatschappelijke problemen die het Rijksvastgoedbedrijf in deze routekaart verbindt. Een integrale aanpak waarmee we koersen op de doelstellingen voor een klimaatneutrale, circulaire, fossielvrije, natuurinclusieve en klimaatbestendige samenleving.

Hoe pakken we dit aan?

Gebruik duurzaamheidsprincipes

1. Voorkom en reduceer vastgoedmutaties.
2. Gebruik hernieuwbare bronnen die het milieu zo min mogelijk belasten.
3. Gebruik niet-duurzame bronnen verantwoord.

We benutten zoveel mogelijk kansen op de natuurlijke momenten, voorkomen extra en onnodige vastgoedingrepen. Op natuurlijke momenten worden activiteiten gebundeld van techniek en portefeuillestrategie tot wensen van pandgebruikers en ontwikkelingen in de omgeving.

Duurzaamheidsthema's

Met vier thema's werkt het Rijksvastgoedbedrijf integraal afgewogen aan duurzaam Rijksvastgoed en voldoet het RVB aan huidige- en anticipeert ze op toekomstige wetgeving.

Circulair & biobased

Natuurinclusief

Energiezuinig & hernieuwbaar

Klimaatadaptief

We hebben een aanpak per ingreep

Het Rijksvastgoed heeft verschillende ingreepsituaties met een eigen routekaartaanpak.

instandhouden

aanpassen

slopen

nieuwbouw

aankoop

verkoop

aanhuur

Monitoren en haalbare resultaten

In de energietransitie monitoren we de CO₂-uitstoot en fossiele energiedragers met Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's). De KPI's in de andere duurzaamheidsthema's zijn in ontwikkeling.

Wat levert het op?

Maatschappelijke meerwaarde en bijdrage aan rijksdoelen

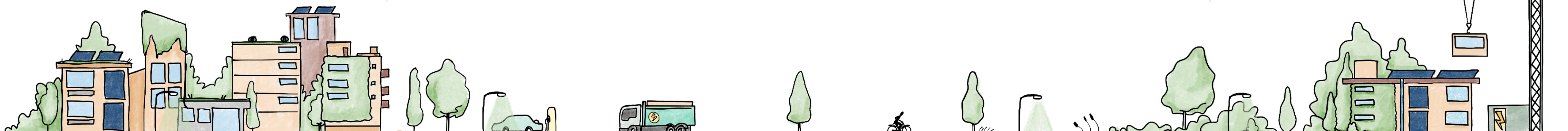
De aanpak in de routekaart is slim, vooruitstrevend en voorbeeldstellend. Het RVB draagt bij aan de rijksdoelen. We dragen bij aan een prettige leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag.

Aantrekkelijk werkgeverschap

RVB verbindt zich in de routekaartaanpak meer en in nauwer contact met haar omgeving: klant en (arbeids)markt.

Slim vastgoed handelen

De routekaart is opgesteld om met zo min mogelijk materialen, financiën en inzet van capaciteit de duurzame doelen te halen.

Naar 2050 Routekaart Verduurzamen Rijksvastgoed

Deze routekaart begeleidt de weg naar de doelen in 2050. We benutten natuurlijke momenten en maken resultaten meetbaar. Al doende leren we, scherpen onze koers aan en herijken we cyclisch.

2020 2023 2027 2030 2050

Circulair & biobased

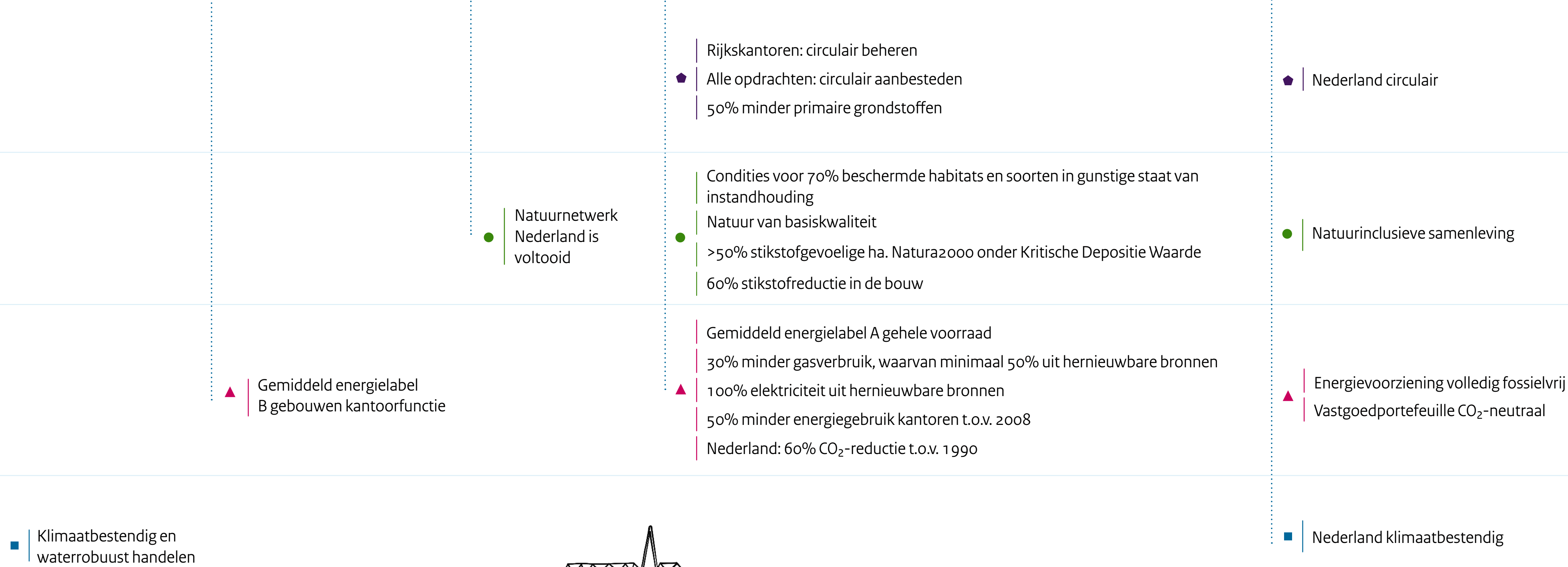
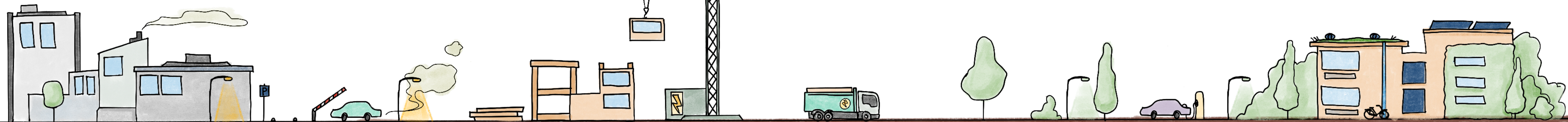
Natuurinclusief

Energiezuinig & hernieuwbaar

Klimaatadaptief

Duurzaamheidsthema's Routekaart Verduurzamen Rijksvastgoed

Elke vastgoedlocatie of type ingreep heeft eigen variabelen: mate van versterking, aanwezige (beschermde) planten en dieren, risico's op klimaateffecten, gebiedsgerichte initiatieven en herbruikbaarheid van materialen bijvoorbeeld. Na standaard vooronderzoek van de duurzaamheidspotentie krijgen alle 4 duurzaamheidsthema's een logische en ambitieuze plek in de vestigingskeuze en vastgoedingreep. Deze infographic laat een mix van mogelijke duurzaamheidsmaatregelen zien die je kunt verwachten.

Circulair & biobased

We gebruiken minder grondstoffen en maken verantwoorde ontwerp- en materiaalkeuzes. Hierdoor verlaagt de druk op milieu en creëert het ecologische en economische waarde, nu en later.

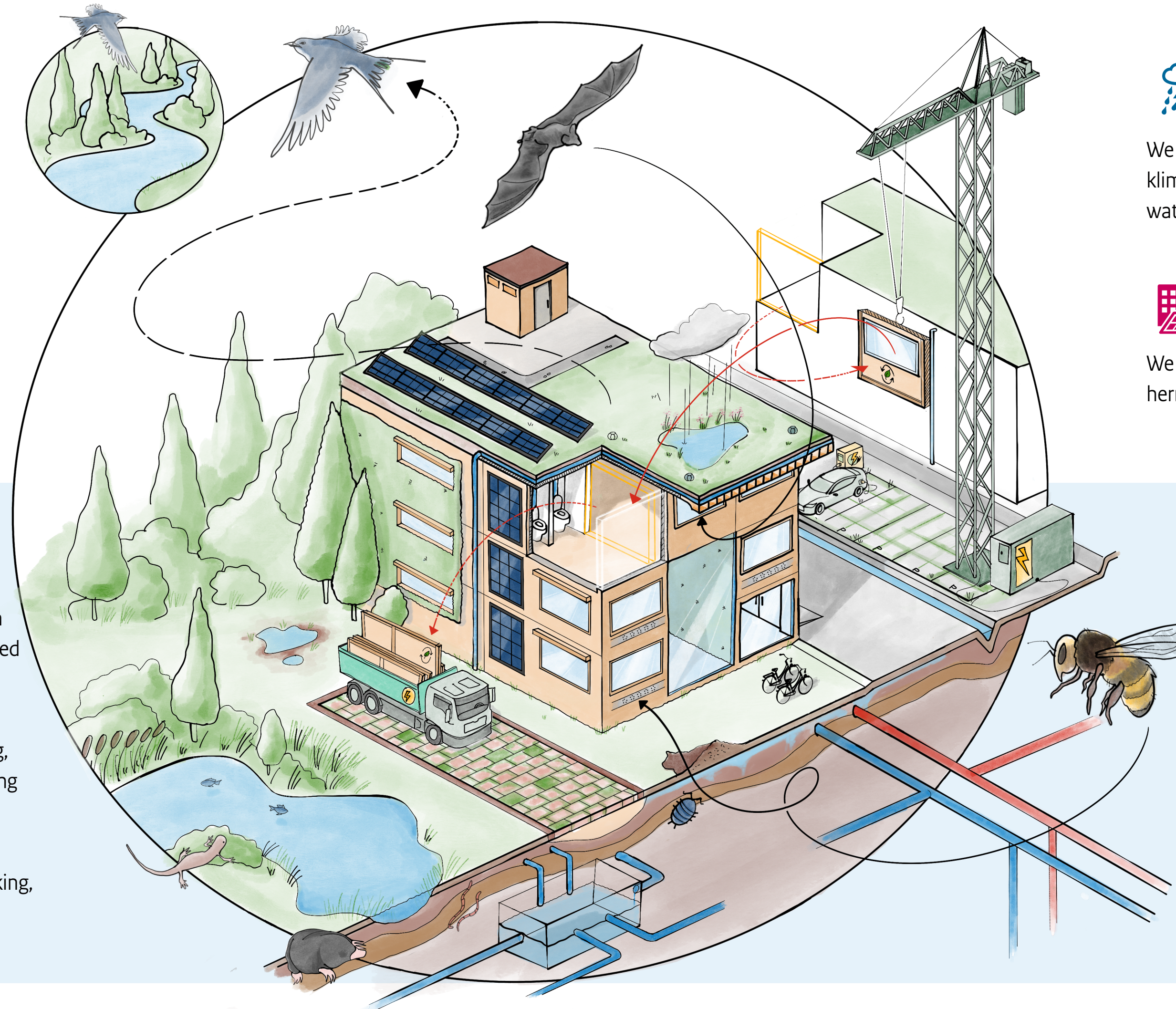

Natuurinclusief

We herstellen de groene infrastructuur tijdens de bouw én exploitatiefase. Hierdoor dragen we bij aan de versterking van biodiversiteit, bodem en waterkwaliteit.

Voorbeeld maatregelen

- Na onderzoek op beschermde diersoorten isoleren we om de energiebehoefte te verminderen. We gebruiken biobased materialen zoals houtvezel, lisdodde en hennep.
- We werken gebiedsgericht. Denk aan energie-uitwisseling, aansluiten op warmtenetten, combineren van wateropvang en herstellen van natuurcorridors.
- We zetten dakvlakken meervoudig in voor energieopwekking, kruidenrijke groendaken, waterbuffering, verkoeling, verblijfskwaliteit voor mens en dier.

Klimaatadaptief

We nemen maatregelen die inspelen op het veranderende klimaat. Hierdoor zijn we beter beschermd tegen wateroverlast, hitte en droogte.

Energiezuinig & hernieuwbaar

We reduceren energiegebruik in gebouwen en gebruiken hernieuwbare energie. Hierdoor neemt de CO₂-uitstoot af.

- We beperken gebruik van drinkwater door regenwateropvang voor een grijs watersysteem en groen dat past bij de lokale waterhuishouding.
- We bouwen emissiearm met lichte, modulaire, herbruikbare, biobased gebouwelementen met geïntegreerde nestvoorzieningen voor dieren.
- We hergebruiken bouwmaterialen uit donorgebouwen en bouwen losmaakbaar voor toekomstig hergebruik.